

Mer om ...

Tydligare krav på elevhälsan

Nyheter

- Elevhälsan blir ett nytt begrepp i skollagen
- Elevhälsans förebyggande och hälsofrämjande roll blir tydligare
- Elevhälsan ska omfatta medicinska, psykologiska, psykosociala och specialpedagogiska insatser
- Alla elever ska, utöver skolläkare och skolsköterska, ha tillgång till psykolog, kurator och personal med specialpedagogisk kompetens
- Nya sekretessbestämmelser

Vilka elevhälsan ska rikta sig mot

Elevhälsa ska anordnas för eleverna i förskoleklassen, grundskolan, grundsärskolan, sameskolan, specialskolan, gymnasieskolan och gymnasiesärskolan. Det är inte obligatoriskt att anordna elevhälsa för eleverna i de skolformer som riktar sig till vuxna, men givetvis får huvudmannen anordna elevhälsa även för dem.

Elevhälsan ska underlätta för eleverna att klara studierna

Skolan ska se till att eleverna har en bra miljö för sin kunskapsutveckling och personliga utveckling. Det innebär att elevhälsan ska bidra till att skapa miljöer som främjar elevernas lärande, utveckling och hälsa. Elevhälsans roll ska därför främst vara hälsofrämjande och förebyggande. Elevhälsan ska också stödja elevernas utveckling mot utbildningens mål och elevhälsan har därför ett särskilt ansvar för att undanröja hinder för varje enskild elevs lärande och utveckling.

Elevhälsan ska också arbeta med mer generellt inriktade uppgifter som rör elevernas arbetsmiljö, till exempel skolans värdegrund, arbetet mot kränkande behandling, undervisningen om tobak, alkohol, narkotika och doping samt jämställdhet och sex- och samlevnadsundervisning.

Även om elevhälsans fokus i första hand ska vara förebyggande och hälsofrämjande, ska det även vara möjligt för eleverna att få hjälp med enklare sjukvårdsinsatser. Varje elev ska också under tiden i förskoleklassen och de obligatoriska skolformerna erbjudas minst tre hälsobesök som innefattar allmänna hälsokontroller. I gymnasieskolan eller gymnasiesärskolan ska varje elev erbjudas minst ett sådant hälsobesök.

Vad elevhälsan omfattar och hur den ska organiseras

Elevhälsan ska omfatta medicinska, psykologiska, psykosociala och specialpedagogiska insatser. För de medicinska insatserna ska det finnas tillgång till skolläkare och skolsköterska. Dessutom ska eleverna ha tillgång till psykolog och kurator, och det ska finnas tillgång till personal med sådan kompetens att elevernas behov av specialpedagogiska insatser kan tillgodoses. Det här innebär att begreppen elevvård och skolhälsovård försvinner ur skolförfattningarna.

Begreppet ”tillgång till” är valt för att vara anpassat till olika skolors förutsättningar. Huvudmannen avgör hur mycket personal skolan ska ha och vilken kompetens som behövs utifrån lokala behov och förutsättningar. Den personal som finns för elevhälsans insatser ska ha adekvat utbildning, som svarar mot elevernas behov av insatser.

Sekretess inom elevhälsan

Uppgifter hos skolläkaren eller skolsköterskan kommer även fortsättningsvis att omfattas av hälso- och sjukvårdssekretess. Sådan sekretess gäller inom hälso- och sjukvården för uppgift om enskilds hälsotillstånd eller andra personliga förhållanden, om det inte står klart att uppgiften kan röjas utan att den enskilde eller någon närstående till denne lider men. Skolläkaren och skolsköterskan har med andra ord en sträng sekretess och får alltså inte lämna uppgifter om en elev de behandlar om det inte står klart att eleven eller dennes närstående inte lider men av att uppgifterna lämnas ut. En nyhet är dock att om det är nödvändigt att lämna en sådan uppgift för att eleven ska kunna få det stöd hon eller han behöver får skolläkare och skolsköterska ändå lämna uppgiften till den övriga

elevhälsan eller den särskilda elevstödjande verksamheten i övrigt, t.ex. till rektorn eller en lärare. Detta är en undantagsregel som syftar till att ge elevens rätt till utbildning och dennes behov av särskilt stöd företräde framför skyddet för elevens integritet som patient. Bedömningar som rör underåriga elever ska göras utifrån ett barnperspektiv och med barnets bästa i främsta rummet. Uppgifterna kan dock bara lämnas inom samma myndighet.

Stark sekretess gäller också för uppgift om enskilds personliga förhållande i sådan elevhälsa som avser psykologisk, psykosocial och specialpedagogisk insats. Men för särskild elevstödjande verksamhet i övrigt gäller svag sekretess, det vill säga sekretessen gäller bara om man kan anta att eleven eller någon anhörig till henne eller honom lider men om man lämnar ut uppgiften.

Om det är aktuellt att lämna uppgifter från elevhälsan (skolläkare, skolsköterska, psykolog, kurator och personal med specialpedagogisk kompetens inom elevhälsan) till den särskilda elevstödjande verksamheten i övrigt (t.ex. rektorn eller en lärare) kommer en svagare sekretess att gälla för uppgifterna i den verksamheten.

Man kan överlåta ansvaret för medicinska insatser

En kommunal huvudman får överlåta ansvaret för medicinska insatser inom elevhälsan till ett landsting eller vice versa, om kommunen och landstinget är överens om det. Staten eller en enskild som är huvudman får överlåta ansvaret för medicinska insatser till en kommun eller ett landsting, om de kommer överens om det.

Aktuella bestämmelser och förarbeten

Det här materialet grundar sig på bestämmelserna i skollagen (2010:800) och förarbetena Den nya skollagen – för kunskap, valfrihet och trygghet, prop 2009/2010: 165. Bestämmelserna i den nya skollagen ska tillämpas på utbildning från och med den 1 juli 2011.

Elevhälsa: 2 kap. 25 och 26 §§ skollagen

Överlåtande av medicinska insatser: 23 kap. 9 § skollagen

Sekretess: 23 kap. 2 §, 25 kap. 1 § och 13 a § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400). Bestämmelserna i offentlighets- och sekretesslagen träder ikraft den 1 juli 2011.